İki şairin aşkı: Mona Rosa

Ve Türk şiirinde dillere destan olan, hakkında onlarca doğru/yanlış rivayet bulunan ünlü Mona Rosa şiirinin son kahramanı Muazzez Akkaya da vefat etti. Geride, muhteşem bir şiir, bolca efsane ve buruk bir aş üçgeni bırakarak…

HÜRREM ERMAN FRANKFURT

Türk edebiyatının en gizemli aşk hikayelerinden biri, 1950'li yılların Ankara'sında, Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin koridorlarında doğmuştu. Henüz genç Cumhuriyet'in entelektüel ruhunu solumayan, idealist gençlerin buluştuğu bu ilginç mekanda, iki büyük şairin kalbi aynı güzel bir kız için çarpacak, birisi soy isminden harf eksiltecek, diğeri ise Türk şiirinin en büyük aşk şiirlerinden birini yazacaktı.

Bu hikayenin kahramanları, zamanla Türk edebiyatının dev isimleri haline gelecek olan Sezai Karakoç ve Cemal Süreya ile onların ortak sevgilisi Muazzez Akkaya'ydı. Çözümlemesi en az 30 yıl sürecek olana bu epeyce hüzün yüklü hikaye, sadece masum bir karşılıksız aşk üçgeni değil, aynı zamanda bir edebiyat tarihinin, kültürel dönüşümün ve iki farklı şiir anlayışının çarpışmasının da hikayesiydi.

1950'li yıllar, Türkiye'nin siyasal ve toplumsal dönüşüm yaşadığı kritik bir dönemdi. Mülkiye Mektebi'nin yatılı sınavını kazanan ilk kız öğrenci olan Muazzez Akkaya, o dönem kız yatakhanesi olmadığı için okula evden gidip geliyordu. ***"Bizler İstiklal Harbi'nden yeni çıkmış genç Cumhuriyet'in çocukları, gururlu bir nesildik. Genç kızlara, kadınlara değer veren Cumhuriyet'le birlikte çok mutluyduk"*** diyecekti yıllar sonra.

Bu yıllar, Türk şiirinde de büyük değişimlerin yaşandığı bir dönemdi. Orhan Veli, Melih Cevdet Anday ve Oktay Rifat'ın öncülük ettiği ***"Garip"*** akımı, geleneksel şiir değerlerini alt üst ederken, divan şiirinin temelini oluşturan yapı ve içerik unsurları hafife alınarak klasik şiir estetiği arka plana itilmişti. İşte bu atmosferde, genç Sezai Karakoç için Ankara sadece okumak, yeni yerler ve insanlar keşfetmekten ibaret değildi. Ankara Sezai için o ana kadar duyduğu belki de yapbozundaki kayıp tek parçayı veriyordu: Aşk.

Kandilli Kız Lisesi'ni ***"Pekiyi"*** derecesiyle bitiren Muazzez Akkaya, 1950'de Mülkiye'ye girdiğinde okulun en popüler kızlarından biri haline geldi. Grace Kelly tipinde bir kız olan Muazzez, aynı okulda öğrenim gören sınıf arkadaşı şair Sezai Karakoç'u ***"fırtınalı bir aşk"***ın içine sürüklediğinin farkında bile değildi. Fakat Muazzez'e gönül veren sadece Sezai Karakoç değildi. Aynı sınıfta okuyan, yine şiir yazan bir başka genç de vardı: Cemal Süreyya. *(Evet o zaman soy isminde iki adet "y" vardı!)*

"Cemal Süreyya daha çok cebime şiirler koyardı. Sonra sınıfa girince aynı şiiri tahtada da görürdüm. Şiirlerin ona ait olduğunu sonradan öğrendim" diyecekti Muazzez Akkaya yıllar sonra. Her iki şair de farklı yöntemlerle sevgilerini ifade ediyorlardı. Cemal Süreyya daha gizli, daha üstü kapalı bir yaklaşım sergilerken, Sezai Karakoç ise daha ısrarcıydı. ***"Üniversite 2. sınıftaydık. Yazdığı şiirleri bana vermek için çok uğraşıyordu, ben mecburen tekrar ısrar etmesin diye alıyordum."***

Muazzez'in her ikisini de reddetmesinin arkasında, o dönemin toplumsal kodları da yatıyordu. ***"Büyüklerimizin kafamıza çiviyle çaktıkları bazı fikirler var, 'erkek yaşça büyük, hanımı ondan küçük olmalı' gibi. Annem-babam, çevremdeki herkes de böyleydi. Sezai Karakoç da benden 1-2 yaş kadar küçüktü, benim için ilk handikap oydu zaten"*** diye açıklayacaktı bu durumu. ***"Ben o dönem bu şekilde arkadaş edinmeyi, ilerletmeyi hiç düşünmedim"*** diyen Muazzez Akkaya, aslında kendi kararlılığını da ortaya koyuyordu.

20 Nisan 1952 Pazar günü, şiirini yazdıktan sonra Ankara'daki sınıf arkadaşlarıyla Söğütözü'ne giden Sezai Karakoç, arkadaşlarının ısrarıyla şiirini okudu. Bu tarih, Türk edebiyatı açısından önemli bir gün olacaktı. O günkü bahar gezintisinden döndükten sonra akşam kendileriyle birlikte kır gezisine katılan ve Mülkiye'de Yeşilay Cemiyeti Başkanı olan, üçüncü sınıftan arkadaşı Cevat Geray yanına geldi. ***"Sezai o şiirini rica edebilir miyim?"*** diyerek, şiiri kendisinden aldıktan sonra Karakoç'tan habersiz bir şekilde Hisar Dergisi'ne götürdü.

Sezai Karakoç'un aşka bakışı, onun bütün sanat anlayışının

Sezai Karakoç'un meşhur Mona Roza'sı yıllar boyunca şair tarafından kitaplarına konulmadı. Şiir özellikle üniversite gençliği arasında fotokopiyle elden ele dolaştı ve pek çok genç kızın gıpta hissini coşturdu. Mona Roza sıradan bir akrostiş şiiri değil, üçlü ama edepli, derin bir umutsuz aşk öyküsünün de yazılı belgesi olarak sanat tarihinde yerini almış durumda.